

Dosarul nr. 2rac-74/21

Prima instanță: (Judecătoria Cahul, sediul Central) D. Bosî

Instanța de apel: (Curtea de Apel Cahul) R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco

D E C I Z I E

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul
Ecologic de Stat împotriva Întreprinderii Municipale ”Tvardisan” cu privire la
încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 11 noiembrie 2020, prin care s-a
admis apelul declarat de Întreprinderea Municipală ”Tvardisan”, s-a casat încheierea
Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019 și hotărârea Judecătoriei
Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri, sub
formă de încheiere, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă
de Inspectoria Ecologică Taraclia,

c o n s t a t ă:

La 20 aprilie 2017, Baltacov Serghei, fiind împuternicit prin procură, a depus
în interesele Inspectoratului Ecologic de Stat cerere de chemare în judecată
împotriva ÎM ”Tvardisan” cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a invocat că la 26 mai 2015, în
urma verificărilor efectuate de reprezentanții Inspectoratului Ecologic de Stat, la
stația de epurare ”Tvardisan” s-a constatat faptul poluării mediului prin lipsa epurării
apelor uzate de către ÎM ”Tvardisan”, care se revarsă în râul Kirghij-Kitai, din țeava
de epurare a fântânii de colector.

Faptul poluării apelor râului Kirghij-Kitai, a fost constatat prin actul de
prelevare a probelor, precum și prin Raportul din 01 iunie 2015, din care rezultă că
apele râului Kirghij-Kitai nu corespund normativelor în vigoare.

La fel, a specificat că în rezultatul acțiunilor pârâtului, a fost poluat bazinul
acvatic al Primăriei Tvardița, astfel fiind cauzat un prejudiciu mediului înconjurător,
care a fost evaluat la suma de 173 896,3 lei.

De asemenea, reclamantul a menționat că acțiunile respective de poluare a mediului înconjurător, au constituit componența unei contravenții, care a stat la baza intentării procesului contravențional, însă prin hotărârea instanței de fond, procesul contravențional a fost încetat din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Reclamantul a solicitat încasarea de la ÎM "Tvardisan" în beneficiul statului a sumei de 173 896,3 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat mediului înconjurător.

Prin Hotărârea Guvernului cu privire la crearea Inspectoratului pentru Protecția Mediului nr. 887 din 01 noiembrie 2017, s-a aprobat crearea Inspectoratului pentru Protecția Mediului în subordinea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului prin fuziunea (contopirea) Inspectoratului Ecologic de Stat și Serviciului Piscicol, fiind succesorul de drepturi și obligații al Inspectoratului Ecologic de Stat și al Serviciului Piscicol.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 22 aprilie 2019, s-a înlocuit reclamantul Inspectoratul Ecologic de Stat cu succesorul său în drepturi, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (f.d. 52).

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019, s-a respins cererea depusă de ÎM "Tvardisan" prin intermediul avocatului Lambov Piotr privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată (f.d. 51).

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019, s-a admis acțiunea depusă de Inspekția Ecologică Taraclia.

S-a încasat de la ÎM "Tvardisan" în beneficiul statului suma de 173 896,3 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat mediului înconjurător și suma de 5 216,79 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 07 noiembrie 2019, ÎM "Tvardisan" a depus cerere de apel împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019, prin care s-a respins cererea depusă de ÎM "Tvardisan" prin intermediul avocatului Lambov Piotr privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată și împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019 (f.d. 133-134).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 11 noiembrie 2020, s-a admis apelul declarat de ÎM "Tvardisan", s-a casat încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019 și hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 octombrie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri, sub formă de încheiere, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Inspekția Ecologică Taraclia ca depusă de o persoană care nu are capacitate de exercițiu.

La 14 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, reprezentată de Baltacov Andrei în temeiul procurii, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, în motivarea recursului, a invocat că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, împuternicirile au fost stabilite prin procura eliberată de Șeful Inspectoratului Ecologic de Stat din 07 februarie 2020.

Astfel, în opinia recurentului, este eronată concluzia instanței de apel cu referire la faptul că cererea de chemare în judecată a fost depusă de o persoană care nu are împuterniciri de a semna sau să o depună în instanța de judecată.

Or, la cererea de chemare în judecată a fost anexată procura cu împuternicirile respective, prin care se confirmă faptul că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, a fost angajat al Inspectoratului Ecologic de Stat.

La 02 februarie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de ÎM ”Tvardisan” la 05 februarie 2021, conform avizului de recepție (f.d. 202).

La 02 martie 2021, ÎM ”Tvardisan” a depus referință la recursul declarat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Totodată, a invocat că cererea de recurs a fost depusă de Inspectoratul pentru Protecția Mediului Taraclia și semnată de șeful Inspectoratului, Baltacov Andrei, prin urmare și cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu are capacitatea de exercițiu al drepturilor procedurale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Cahul a emis dispozitivul deciziei la 11 noiembrie 2020, iar la 23 noiembrie 2020, Inspectoratul pentru Protecția Mediului a recepționat decizia motivată a instanței de apel (f.d. 186).

Astfel recursul declarat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului la 14 ianuarie 2021, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 10 martie 2021, recursul declarat de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Analizând circumstanțele expuse și materialele cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de apel privind scoaterea de pe rol

a cererii de chemare în judecată ca fiind depusă de o persoană care nu are capacitatea de exercițiu al drepturilor procedurale, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.75 alin.(2) din Codul de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari.

În conformitate cu art.80 alin.(1) din Codul de procedură civilă, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

La caz, Colegiul reține că la 20 aprilie 2017, Baltacov Serghei, fiind împuternicit prin procură, a depus în interesele Inspectoratului Ecologic de Stat cerere de chemare în judecată împotriva ÎM "Tvardisan" cu privire la repararea prejudiciului material.

Astfel, în vederea atestării împuternicirilor conferite de reprezentat și întru confirmarea împuternicirilor de a semna și depune cererea de chemare în judecată în interesele Inspectoratului Ecologic de Stat, Baltacov Andrei a anexat procura eliberată de Inspectoratul Ecologic de Stat.

În temeiul procurii menționate, Baltacov Andrei, deținând funcția de șef Serviciu a Inspecției Ecologice Taraclia, fost împuternicit să reprezinte interesele Inspectoratului Ecologic de Stat în instanțele de judecată, inclusiv cu dreptul de a semna cererea și a o depune în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 5).

În acest context, este cert că instanța de apel eronat a concluzionat faptul că cererea de chemare în judecată a fost depusă de Baltacov Andrei în calitate de Șef al Inspecției Ecologice Taraclia și nu în calitate de reprezentant al Inspectoratului Ecologic de Stat.

În speță, urmează a fi invocate prevederile art. 267 lit. b) din Codul de procedură civilă, conform cărora, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile.

Scoaterea cererii de pe rol este efectul procesual care se produce dacă instanța constată unul din temeiurile prevăzute limitativ de lege – nerespectarea condițiilor de intentare a procesului, depistate după acceptarea cererii de chemare în judecată.

Însă, urmează a se reține, deși legislatorul împuternicește instanța de apel de a scoate de pe rol cererea de chemare în judecată prin prisma art. 385 lit. e) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile prevăzute la art. 267, instanța în fiecare caz în parte urmează a verifica aplicabilitatea acestor temeiuri, evitând un formalism excesiv.

În concluzie, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de chemare în judecată a fost depusă de Baltacov Andrei în calitate de reprezentant al Inspectoratului Ecologic de Stat, la cerere fiind anexată procura cu împuternicirile expres indicate a persoanei care le-a conferit– Inspectoratului Ecologic de Stat.

Prin urmare, Baltacov Andrei a fost împuternicit de a semna și depune cererea de chemare în judecată în interesele Inspectoratului Ecologic de Stat (f.d. 5).

Mai mult ca atât, prin încheierea Judecătorei Cahul, sediul Central din 22 aprilie 2019, instanța a constatat că cererea de chemare în judecată a fost depusă de Inspectoratul Ecologic de Stat, iar având în vedere crearea Inspectoratului pentru Protecția Mediului prin fuziunea (contopirea) Inspectoratului Ecologic de Stat și Serviciului Piscicol, s-a dispus înlocuirea reclamantului Inspectoratul Ecologic de Stat cu succesorul său în drepturi, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (f.d. 52).

În conformitate cu art. 373 alin. (2) din Codul de procedură civilă în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Colegiul constată că prin decizia recurată, instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei, ci prin aplicarea eronată a art. 267 lit. c) din Codul de procedură civilă, a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Ecologic de Stat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de către Inspectoratul Ecologic de Stat și astfel nu s-a expus asupra fondului cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Se casează integral decizia Curții de Apel Cahul din 11 noiembrie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată judecată depusă de Inspectoratul Ecologic de Stat împotriva Întreprinderii Municipale ”Tvardisan” cu privire la încasarea prejudiciului material, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, pentru examinarea în fond a apelului depus de Întreprinderea Municipală ”Tvardisan”, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari